

testimonio

Imashpa Kichwa English

Por Santiago Gualapuro
(santagodavid@yahoo.com)

Kunan punchakunakaman rikushkanchik ima shinami, Kichwa rimak llaktakunapi, kimiriyak kitikunapipash ima ruraykuna, ima rimaykuna, ima taripaykunapash Kastilla shimi kashkapi rurarishka kan. Tapurishunchik, imashpata kay tukuy ruraykuna mana Kichwapi kan?

Kaykunatak rikunkapakka yallishka watakunatak yarishun. Kay Ecuador mama llaktapi, Urkusuyukunapika tawka tawka shimikunami tiyashka kan manarak kay Kastilla mishukuna chayamushka watakunapi. Shinapash chay tukuylla shimikunami chinakarishka kan. Kichwa shimillami kunan punchakunakaman asha asha rimarishpa kan. Shinapash, kay shimipashmi punchantin suchushpa suchushpa katin.

Kay shimi suchurishpa riyka llakimi kan. Shimi wañukpika tukuy Kichwa yuyaykuna, ruraykuna, kawsaykunami shinallatak wañun shimiwan. Chaymantami Kichwa shimi wañuchunka mana sakishunchu nishpa tawka runakuna

llamkanchik Kichwa shimita sinchiyachinkapak. Kay yuyaykunaka tukuy kunan kawsa runa shimikunapimi asha asha llamkaykuna tiyan kay Ecuador mama llaktapika. Kay yuyaykunatak kashishpallatami Kichwapipash llamkanakupanchik.

Ashtawankarin, kay Ecuador mama llaktapik mamakamachik 2 nikipika ninmi, "...Kichwa, shuar shimikunaka kawsaypurapak kimirichik kamachiy shimikunami kan...". Shinapash, tukuy ima ruraykuna Kastilla shimipillami rurarishka kan. Yachakuna ukukunapi, kiti wasikunapi, sawarina ukukunapi hampik ukukunapi shinallatak shuk ruraykunatapash Kastilla shimi kashkapimi rurarin. Kay Kastilla shimipi ima pankakuna, rimaykuna, ruraykunapash Kichwata rimak ayllu llaktakunapipashmi chay shimipilla rimay kan.

Kunan punchakunapi, ñami tawka tawka Kichwa wamrakuna, kuytsakuna hatun yachana wasikunapi yachaykunatak tukuchishka kan.

Otavallo Kichwa runakunapi rikushpakarin yachanchikmi karu llaktakunaman llukshishpa purin. Kay karu llaktakunapi purishpaka tawka tawka shimikunatak rimanata yachakun. Shinallatak, yachanchikmi English (Ingles) shimimi kan kunan punchakunapi tukuymanta yalli munashka shimi. Chaykunatak rikushpami yuyarirkani imashpatak mana Kichwamanta English shimiman tikrachiy ushani?

Chayka, kay University of Alberta, Canada mama llaktapi shimimanta rikuk mashikunawanmi tantanakushpa Kichwa shimimanta English shimiman tikrachiranchik. Kay ruraykunatakalla rirkanchikmi 2012 watapi. Tukuchiranchik Sitwa killapi 2015 watapi. Chaypak hipami USFQ, San Francisco de Quito Hatun yachana wasipi killkarurak ukupi rimarishpa kay Kichwa English shimiyuk kamutaka surkushkanchik. Kay kamutaka ñami ranti ushapankichik

Yupaychani!